

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА В ДОДИПЛОМНОМУ НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Удод О. А., Яковлева Н. М., Центіло В. Г., Вороніна Г. С., Драмарецька С. І.

Донецький національний медичний університет

Вступ. Процес реформування вищої медичної та стоматологічної освіти, що перманентно триває в країні, як відомо, має бути спрямований, перш за все, на задоволення потреб вітчизняної практичної охорони здоров'я та синхронізацію з міжнародними стандартами надання медичної та стоматологічної допомоги. З іншого боку, реформи, завдяки синтезу освіти, науки та інноваційної діяльності, будуть сприяти переорієнтації на особистісну парадигму та компетентнісний підхід, як пріоритетний, що певним чином повинно знайти відображення у нових стандартах вищої стоматологічної освіти [1]. Саме така освітня модернізація має стимулювати формування у майбутніх лікарів-стоматологів професійних компетенцій, які здатні забезпечити їх високу конкурентоспроможність на сучасному вітчизняному та європейському ринку стоматологічних послуг [2].

Основна частина. Компетентнісний підхід передбачає спрямованість здобувачів вищої стоматологічної освіти на набуття професійних вмінь, якими вони повинні володіти після завершення навчання за певним освітньо-науковим рівнем. Добре відомо, що найважливішою складовою такої прикладної спеціальності, як стоматологія, є практичні навички, оволодіння якими забезпечує здійснення, власне, лікарської діяльності. Саме тому у системі додипломної підготовки лікарів-стоматологів практична підготовка відіграє провідну роль. Необхідні для здійснення професійної діяльності уміння та практичні навички студенти-стоматологи набувають на пропедевтичному курсі на тренажерах, муляжах та фантомах і на клінічних циклах у ході курації пацієнтів під час практичних занять, а також протягом виробничої практики. Однак на практичному занятті студенти мають можливість лише засвоїти певні стоматологічні маніпуляції, а повною мірою закріпити їх можливо тільки під час повноцінної та довготривалої виробничої практики у профільних лікувальних закладах під контролем керівника. У той же час, в умовах

існування розгалуженої мережі закладів різних форм власності поряд з державними та комунальними лікувальними закладами, в яких, власне, і розташовані профільні кафедри більшості закладів вищої медичної освіти, в останніх значно скоротилася кількість пацієнтів. Такий стан значно ускладнює забезпечення занять тематичними хворими, що відбивається на засвоєнні практичних навичок студентами. Тим більш, що перспективи реформування вітчизняної охорони здоров'я, зокрема, стоматологічної допомоги, у найближчі часи передбачає певні зміни у взаємовідносинах стоматологічних лікувальних закладів та профільних кафедр. Певним вирішенням, можливо, слід вважати університетські клініки, але для цього необхідно знайти їм місце у реформованій охороні здоров'я. Поки що провідною у практичній підготовці залишається виробнича практика, яку слід розглядати, як самостійний вид навчальної діяльності, без переведення у ранг аудиторних занять, та проводити її у лікувальних закладах різних форм власності, у тому числі, можливо, приватних.

Висновок. Практична підготовка студентів-стоматологів має забезпечити досягнення кінцевих цілей навчання та їх майбутню професійну діяльність, а компетентнісний підхід створює умови для самобутньої моделі вітчизняної вищої стоматологічної освіти, яка, у той же час, буде відповідати вимогам європейського освітнього простору та ринку праці.

Література

1. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: Выявление, развитие, реализация / Равен Дж. – М., 2002. – 237 с.
2. Удод А. А. Подготовка специалиста-стоматолога: профессионально-деятельностный подход / А. А. Удод, Л. И. Косарева, М. Б. Первак, И. И. Зинкович // Вісник проблем біології і медицини. – 2012. – Вип. 2. – С. 110–111.

ПЕРСПЕКТИВНІ ФОРМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ

Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Базаренко І. С., Волощук Х. Ю.

Одеський національний медичний університет

В сучасних умовах для підготовки висококваліфікованих фахівців широко використовуються технології змішаного виду навчання, які передбачають використання в освітньому процесі як традиційних, так і дистанційних методів навчання.

Традиційними формами навчання є лекції, семінарські та практичні заняття - це одночасне заняття з цілим курсом або групою, в ході яких викладач представляє теоретичний матеріал, формує вміння і навички, ґрунтуючись на викладі нового матеріалу, його закріпленні студентами, оцінці результатів.

У наш час Інтернет-технологій багато аспектів нашого життя переноситься в мережу, прискорюючи тим самим темпи розвитку інформаційного суспільства і долаючи географічні бар'єри. Зараз вже не обов'язково знаходитись

поруч з викладачем. Достатньо великий час існує заочна форма навчання студентів. Інтернет дає змогу розширити її, зробити заочне навчання справді повноцінним та всеохоплюючим.

Дистанційне навчання (ДН) – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі.

При впровадженні ДН для фармацевтичних спеціальностей важливою складовою інформаційної системи є практична підготовка. На першому етапі навчання може йти за змішаною системою, коли практичні завдання виконуються очно у навчальних аудиторіях ВНЗ. Наступний рівень – виконання практичних завдань дистанційно із ви-

користанням відповідних віртуальних практичних засобів навчання, таких як: електронний (віртуальний) тренажер, електронний, віртуальний та автоматизований практикуми з віддаленим доступом. Система ДН буде конкурентноздатною в порівнянні з традиційною формою навчання, коли забезпечить необхідну якість знань. Нормативні документи МОН України передбачають, що контроль проводиться у вигляді тестування. Для цього в ній має функціонувати розвинута структура контролю якості засвоєння знань, яка передбачає проміжні контролю після вивчення відповідних тем в режимі прямого зв'язку через Інтернет з програмою тестування, розміщеною на сервері ВНЗ. Контроль проводиться автоматизовано за місцем проживання студентів у присутності викладача університету, який дистанційно слідкує за процедурою. Результати цих контролів (тестувань) записуються в електронний журнал і використовуються для рейтингової системи оцінки знань. Підсумковий контроль (залік чи екзамен) проводиться тільки очно викладачем університету, який має заздалегідь підготовлену комп'ютерну тестувальну програму. Результати тестування у вигляді розгорнутого електронного

протоколу відповідей записуються у комп'ютерну базу даних і відмічаються у персональній електронній залікової книжці студента. Проте державну атестацію слід проводити традиційним способом.

Таким чином дистанційна форма навчання має значну перспективність, особливо для тих категорій населення, які раніше за різними обставинами не мали можливості навчатися за традиційними формами навчання (ні на очній, ні на заочній формах навчання).

Література

1. Рябченко І. М., П. П. Говоров, Карпенко М. Ю. Дистанційна освіта – прогресивна технологія в системі заочного навчання / Режим доступу: http://anvou.org.ua/index.php?module=pagemaster&PAGE_user
2. Положення про дистанційне навчання. Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013, №466 / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
3. Колб Л. Плюсы и минусы дистанционной учебы / <http://www.hrliga.com/index.php?module=news&op=view&id=8711>

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Унгурян Л. М., Петкова І. Б., Каравелкова Ю. С.

Одеський національний медичний університет

Студентське самоврядування є своєрідним критерієм для визначення того наскільки студентство є активним учасником суспільного життя. В рамках програми "Tempus" (схеми співробітництва країн ЄС у сфері вищої освіти) саме студентське самоврядування визначене одним із пріоритетів для України в сфері управління університетами. Студентське самоврядування – це право і можливість студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні університетом. Усі студенти, які навчаються в університеті, мають рівні права та можуть обиратися та бути обраними в робочі, дорадчі, виборні та інші органи студентського самоврядування. У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством України, Статутом університету та Положенням про студентське самоврядування.

У сучасній системі освіти органи студентського самоврядування на законодавчому рівні мають широкий спектр прав щодо участі в управлінні ВНЗ, а саме участь у вчених радах факультету й університету. Водночас, за погодженням з органами студентського самоврядування приймаються рішення щодо відрахування, поновлення, переведення осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі (стаття 40 Закону України «Про вищу освіту»). З упровадженням змін до Закону України «Про вищу освіту» та внесенням доповнень і змін до положень про студентське самоврядування та статутів вищих навчальних закладів, адміністрація ВНЗ визнає необхідність залучення органів студентського самоврядування до управління навчально-виховним процесом.

Участь у діяльності органів студентського самоврядування дозволяє також набути управлінських й організаційних умінь. Це сприяє налагодженню конструктивної

співпраці між студентами й адміністрацією вищого навчального закладу. Відстоюючи інтереси студентства, зокрема щодо організації навчального процесу, представники студентського самоврядування формують значно суттєвіші вимоги до ВНЗ та їхніх працівників, удосконалюють процес викладання. Таким чином, студентське самоврядування сприяє прямій зацікавленості студентів у високій якості освітніх послуг, зростанні рейтингу та авторитету ВНЗ. Деякі держави приділяють цим питанням настільки серйозну увагу, що навіть визначають їх у якості національних пріоритетів. Наприклад, в Малайзії підвищення рівня академічної успішності учнів та студентів визнано однією з семи ключових сфер, які є важливими для громадян, та включене в Державну програму трансформації – урядового комплексного плану перетворень, спрямованого на набуття Малайзії статусу держави з розвиненою економікою до 2020 року. Це є цілком виправданим ще й тому, що рівень розвитку освіти з 1993 року визнається ООН одним із найважливіших показників при визначенні індексу людського розвитку держав.

З огляду на вищевказане, можна стверджувати, що від того, наскільки буде усвідомлена необхідність в ефективній системі студентського самоврядування в Україні, значною мірою залежить успішність подальшої інтеграції нашої держави до європейського та світового освітньо-наукового простору.

Література

1. Бородін Є. І., Тарасенко Т. М. Розвиток студентського самоврядування як напрям державної підтримки молоді в Україні / Є. І. Бородін, Т. М. Тарасенко // Державне управління та місцеве самоврядування. Збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 4 (7). – С. 183–191.